

Verbeke Armand °1820

Jeugdijaren

Armand Verbeke werd geboren te Geluveld op 15 augustus 1820, als vierde kind van Jozef Verbeke (°Geluveld; +Warneton) en Maria Theresia Salens (°Zandvoorde; +Warneton). De ouders van Armand huwden in Zandvoorde. Uit hun huwelijk werden twaalf kinderen geboren, maar vier ervan stierven op jonge leeftijd.

Armand Verbeke woonde gans zijn leven in Geluveld.

Beroepsleven

Toen Armand 20 jaar werd, moest hij zich melden als kandidaat soldaat. Werd hij erin geloot of vervulde hij tegen betaling de job van een jongen met rijke ouders? In elk geval: Armand Verbeke diende gedurende zes jaar het vaderland, als soldaat bij het 2de Regiment Kanonniërs.

Op 2 oktober 1848 stapte werkmans Armand Verbeke in het huwelijksbootje met Rosalia Victoria Bouten. Zij waren toen allebei 28 jaar. Uit dit huwelijk werden zeven kinderen geboren:

1. Petrus Ludovicus Verbeke, geboren te Geluveld op 30 juli 1849.
2. Frederic Verbeke, geboren te Geluveld op 19 augustus 1850 en er overleden op 14 juli 1867 (16 jaar).
3. Joseph Carolus Verbeke, geboren te Geluveld op 21 augustus 1853.
4. Maria Ludovica Verbeke, geboren te Geluveld op 7 juli 1856.
5. Isidoor Verbeke, geboren te Geluveld op 4 september 1859.
6. Lucie Sophia Verbeke, geboren te Geluveld op 13 februari 1863.
7. Henri August Verbeke, geboren te Geluveld op 31 oktober 1864.

Rosalie Bouten opende later nog een winkeltje.

Rosalie was 73 jaar toen ze op 24 februari 1893 overleed in Geluveld.

Na de dood van zijn vrouw beleefde Armand Verbeke een moeilijke periode.

Kon hij zijn verdriet niet verwerken?

Gedurende een tijdje werd hij via de COO van Geluveld geplaatst in een ouderlingengesticht: tweemaal in Klerken en eenmaal in Vormzele, en daarna nog eenmaal in een pension bij particulieren in Geluveld. Maar Armand ging telkens lopen.

Was dat omdat er verkeerde beslissingen werden genomen?

Hield men onvoldoende rekening met zijn verdriet?

Of was Armand dement?

Omwille van zijn "slecht karakter" wilde men Armand niet meer helpen.

Blijkbaar bleef ook de opvang door de kinderen achterwege.

Zo kwam Armand terecht in een straatje zonder einde. Hij geraakte op de dool. In 1905 werd hij te leper als bedelaar opgepakt.

Landloper

Zo kwam Armand Verbeke voor de rechter. Op 18 november 1905 veroordeelde de rechtbank van leper Armand Verbeke (85 jaar) als landloper tot 2,5 jaar opsluiting. Armand werd meteen naar de gevangenis van leper gebracht, die vervolgens zorgde voor zijn overbrenging naar de Rijksweldadigheidskolonie (RWK) van Merksplas-Wortel. Voor Armand Verbeke was deze werkwijze heel vernederend, want hij werd in zijn ogen behandeld als een misdadiger...

Op 25 november 1905 werd Armand Verbeke afgeleverd in de landloperskolonie van Merksplas. Daar onderging hij de gebruikelijke rituelen van een nieuwe gevangene. Eerst werd hij officieel

ingeschreven. Zijn "numero matricule" (identificatienummer) was 55639. Men stelde ook vragen over zijn leven en zijn familie, maar blijkbaar faalde zijn geheugen. Hij beweerde dat zijn vrouw in 1898 of 1899 was gestorven (in plaats van 1873) en dat hij vijf kinderen had: een zoon in 1852, een dochter in 1856, een zoon in 1859, een dochter in 1862 en een zoon in 1864. Hij vergat zijn oudse zoon Jozef en zijn dochter Frederic, die op 16-jarige leeftijd overleed.

Hier noteerde men ook de lichamelijke kenmerken (de pasfoto van die tijd). Armand Verbeke had grijs haar en blauwe ogen. Hij was slechts 1m 56 groot en vermoedelijk ging hij krom, want men noteerde dat hij een "double hernia" had.

Daarna volgde een grondige reiniging in een bad. Zijn persoonlijke klederen en bezittingen werden afgenomen om te bewaren tot hij vrijkwam. In de plaats daarvan kreeg hij een gevangenisplunje. Daarna volgde nog een gesprek met de directeur en een medisch onderzoek door de geneesheer. Op 25 november 1905 noteerde dokter Vrints dat Armand Verbeke "zwakkelijk" was en "bijzondere zorgen" nodig had en dat hij omwille van zijn leeftijd "onbekwaam was om door arbeid te voorzien in zijn onderhoud".

Op diezelfde dag werd er een bedrag van 54 Bfr (1,35€) overgemaakt vanuit de gevangenis van Ieper naar de RWK van Merksplas. Wellicht was dat de som geld die Armand in bewaring moest geven toen hij binnenkwam in de gevangenis van Ieper.

Tijdens de maandbespreking van 30 november 1905 binnen de RWK stelde men vast dat Armand Verbeke als hulpbehoevende ouderling eigenlijk niet thuishoorde in een "Depôt" maar in een "Refuge" (Met het "depôt" bedoelde men de RWK Merksplas, bestemd voor de landlopers die in staat waren om te werken. Met de "Refuge" bedoelde men de RWK Wortel, bestemd voor de landlopers die tegenslag hadden en in de armoede terecht kwamen door bv. ziekte, tegenslagen, enz. In de RWK Wortel was er ook opvang voor landlopers op leeftijd).

Armand Verbeke moest dus eigenlijk verhuizen naar Wortel-Kolonie, maar blijkbaar kwam het zover niet, want op 17 augustus 1906 werd Armand Verbeke opgenomen in het RWK-hospitaal van Merksplas. Blijkbaar voelde hij zijn einde naderen. Op 26 augustus 1906 vertrok er nog een verzoekschrift vanuit Merksplas naar Ministerie van Justitie te Brussel omdat Armand Verbeke graag nog één keer zijn kinderen wilde zien. Het is niet bekend of hieraan gevolg werd gegeven. Een maand na zijn opname in het ziekenhuis, op 20 september 1906, overleed Armand Verbeke op 86-jarige leeftijd ten gevolge van "debilité epuisement" (= erge zwakzinnigheid en/of uitputting). Vermoedelijk werd hij daarna begraven op de landlopersbegraafplaats van Merksplas-Kolonie.

KG

Bronnen

- > Archief van de familie Verbeke.
- > Het Nieuwsblad van Ieper, 25 november 1905, blz.2.
- > Landlopersdossiers in Rijksarchief Antwerpen, via archiefingang M36, RWK 1996-1997 in het algemeen, maar meer specifiek ook de dossiers 1134, 1534, 1616, 1639, 1681, 2711, 3231, 3421, 3423, 3623, 3625, 3747, 3748, 3955, 3957.